45
4.09 15

СТАНОВИЩЕ

от **проф.дсн Стефан Георгиев Бойковски** – член на **Научно жури** по процедура по **Професионално направление „Животновъдство”,** шифър 6.3. по Научната специалност **„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването”** за придобиване на **Научната степен „доктор на науките”** на **доц.д-р Апостол Петров Апостолов** от ЗИ – гр.Шумен

Извършващите се днес биологични изследвания и технологичните нововъведения промениха за къс период изцяло свиневъдството. Провежданите досега научни изследвания бяха насочени главно към изясняване във **фенотипен** и **генетичен аспект** на чистопородното развъждане, както и **изпитване** на различни схеми на **кръстосването** за нуждите на **хибридизацията** в този отрасъл на Животновъдството. Изследванията отразени в Дисертационния труд са послужили изцяло **като основа** за разработване на **Развъдните програми,** за по-голямата част от породи свине у нас, които бяха одобрени от **МЗХ – гр.София** и част от мероприятията от тях се прилагат вече в **чистопородните** и **репродуктивни стада** на производителите. Нерекъснатият процес на **генетично усъвършенстване** предлага все нови и усъвършенствани възможности за подобряване на **Селекционната работа** за постигане ефективно производство от този отрасъл.

По принцип **породата** като цяло представлява **динамична структура,** което налага от своя страна **периодично** проучване на **нивата** на тяхната продуктивност. В този аспект научното изследване не само е **актуално** и **значимо,** но е с **определен приносен характер.** В този смисъл темата на Дисертационния труд е **правилно избрана** и **формулирана точно.**

Теоретичната хипотеза формулирана от **Дисертанта** включва като крайна цел извършването на **генетични оценки** както на развъдния процес, така и на **ефекта** от изпитване на различни схеми на кръстосване за нуждата на хибридизацията в свиневъдството. За изпълнението на тези задачи се извърши оценка на РС, на **възможностите за провеждане на индеректна селекция** при **основните стопански признаци,** на **анализа** на ефекта от **изпитваните схеми** на кръстосване, изследване на **угоителните качества** и **кланичната стойност** на трупа на чистопородни свине и техни кръстоски от различен произход, на **смилаемостта** на хранителните вещества, анализ на **физико-химичния състав** на трупа, **интензитетът на растеж** и оползотворяемостта на **енергията** при тях с различен произход. **Дисертационният труд** е написан на **323 страници** в т.ч. **Литературният преглед** обхваща **283 броя** източника, от които **47** са на **кирилица** и **236** на **латиница. 63 броя** от тях са публикувани през последните 10 години, представляващи **22.26%,** който процент според мен е **добър,** имайки се в предвид **факта,** че проблемите касаещи отрасъла са

толкова **стари,** колкото и самата нужда на **селекцията при свинете.** Резултатите от изследванията са представени в **51 броя** таблици и **11 фигури. Експериментите** във връзка с **Дисертационния** труд са проведени в ЗИ – гр.Шумен, а **биометричните анализи** обхващат голям брой произходи, развъждани в страната.

Уводът е в съответствие с основните идеи предложени в аналитичната част на **Дисертационния труд.** Направеният **Обзор** на съществуващата **литература** по проблема е с изградена **вътрешна структура.** Формираните в него **Раздели** са тясно свързани с възприетата вече структура на собствените изследвания, в които допълнително се **цитират** литературни източници и се правят сравнения с получените от автора резултати. **Обзорът** е направен с **умение,** показващ **високи** специални познания на **Дисертанта.** В този си вид той показва, че **доц.д-р Апостол Апостолов** покрива изискванията на Научна степен **„доктор на науките".** Умелото представяне на **Литературните източници** и **способността** на автора да **синтезира** резултатите от техните проучвания му дава възможност за **правене** на точни **обобщения,** които са в съответствие с **темата** и същността на **Дисертационния труд.**

В **Методичен план** трудът е разработен за пълно покриване на поставената цел, насочена към **усъвършенстване** на развъдния процес и на ефекта от хибридизацията чрез изпитване на различни схеми на кръстосване при свинете. За оценка на някои от проучваните признаци са използвани **специализирани методики** възприети и в други **Лаборатории** на страната. Включването в изследването на **голям брой** признаци, както е направено в настоящия труд е наложило **Дисертанта** да се **запознае, работи и анализира** разнообразните **методи и методики.** В тази си част от изискванията за **Научната степен „доктор на науките"** на **Дисертанта** може да се даде висока оценка.

Характерстиката на отделните признаци е извършена съгласно получените оценки от многофакторните **LS-анализи.** Ползвани са различни **модели** включващи допълнителни източници на изменчивост. Включването в изследването на голям брой признаци неминуемо довежда до **познаване** и **ползване** на различни **методи и методики** от страна на **Дисертанта,** като в тази част на изискванията на Научната степен **„доктор на науките"** може да се даде също висока оценка.

Целта на проучването е **конкретна, ясно формулирана** и изпълнението на задачите включва **огромна работа,** с която автора се справил **много добре** и от които зависи формулирането на **Научни приноси,** които той успешно изпълнява.

Разработената тема е **актуална** и като цяло се откроява с много добре разработени въпроси. Доброто **структуриране,** както и **многоаспектността** на изследването, позволява на **автора** за постигане на целта да използва различни **методи и методики.** Твърдя още, че

изследването се **очертава** като **широко обхватно,** което изисква едно по-специално ниво на познаваемост на **ползваните методики,** включително и анализите, които умело се използват от **Дисертанта.**

Разделът **„Резултати и обсъждане"** потвърждава, че е извършена **широка** по обем изследователска работа. В резултат на **подбрани** и **много добре усвоени методики** изследванията са извършени на **много високо ниво.** Написаното като цяло е **прецизно, стегнато и конпетентно** със строго определен **научен стил** и с необходимата **аргументираност. Интерпретацията** на резултатите са **точни и коректни. Изводите** са **формулирани ясно** и кореспондират с получените резултати от изследването. Приемам като цяло представените **изводи, препоръки** и **приноси,** като част от тях са с **оригинален** и **потвърдителен характер,** с някои **оригинални елементи,** с **научна и приложна насоченост.**

Считам, че **Дисертационния труд** е лично дело на **Дисертанта** и е добра основа за бъдещата му **Научно-изследователска** работа. Във връзка с **Дисертационния труд** има публикувани **18 броя** научни труда, от които **11** на Английски език и **7** на български. Цитиранията са **35** на брой, от които **19** в чужбина. Авторефератът отразява напълно **обемът** на изследването и произтичащите от тях резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С разработване на настоящия **Дисертационния труд Дисертанта** постига **поставената цел – актуалност на темата, литературна осведоменост, овладяване** и **умело използване** на съвременни **методи** и **методики, с компетентна интерпретация** и **анализ** на получените резултати, **формулиране** на **правилни** и **точни** изводи и не на последно място **направа** на съответни **приноси с оригинален и потвърдителен характер,** с отделни **елементи на оригиналност,** с научна и практическа насоченост. При **крайните оценки** на **Дисертационния труд като цяло** става **ясно още,** че той се явява още като източник на **богата научна информация,** която е част от **значимостта** му. Всичко това **покрива напълно всички** изисквания за присъждане на **Научната степен „доктор на науките".**

Въз основа на всичко изложено до тук ми дава основание **да препоръчам** на **Членовете на уважаемото от мен Научно жури** да **даде положителен вод** в подкрепа на **доц.д-р Апостол Петров Апостолов,** изразяваща се в присъждане на Научната степен **„доктор на науките",** Професионално направление **„Животновъдство",** шифър **6.3.** към Земеделски институт – гр.Шумен.

Изготвил становището:
(проф.дсн. Стефан Бойковски)